

РАЖДАЕМОСТ И СЕМЕЙНИ ПОЛИТИКИ

Население, Том 37, Книжка 1, 2019, 153-177

ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online)

<http://nasselenie-review.org>; e-mail: nasselenie_review@abv.bg

СЪБИТИЕН АНАЛИЗ НА ПРЕХОДА КЪМ РОДИТЕЛСТВО СРЕД ЖЕНИТЕ В РЕПРОДУКТИВНА ВЪЗРАСТ В БЪЛГАРИЯ

Елица ДИМИТРОВА

*Институт за изследване на населението и човека при БАН,
Департамент Демография*

БЪЛГАРИЯ, гр. София 1113, ул. „Акад. Георги Бончев“, бл. 6

✉ elitsa_kdimitrova@yahoo.com

Резюме: В статията се изследват социалните различия в преходите към първо и второ раждане сред жените в репродуктивна възраст в България. Използван е методът на събитийния анализ и е тествано влиянието на различни социално-демографски характеристики – възраст на жената, образование, етническа принадлежност, семеен статус и др. Резултатите от анализа на преходите към първо и второ раждане показват, че е налице негативна връзка между образованието на жената и раждането на първо и второ дете. Жените с български етнически произход и високообразованите жени в България по-късно осъществяват прехода към родителство, а интензивността на първите и вторите раждания сред тези социални категории е по-ниска.

Ключови думи: раждаемост; първо раждане; второ раждане; събитийен анализ.

Благодарности

Настоящата публикация е осъществена благодарение на проект „Мерки за преодоляване на демографската криза в Република България“ на ИИНЧ-БАН.

Статията да се цитира по следния начин:

Димитрова, Е. (2019). Събитийен анализ на прехода към родителство сред жените в репродуктивна възраст в България. *Население*, Том 37, Кн. 1, 153-177. ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online).

© Е. Димитрова, 2019

Статията е постъпила през м. януари 2019

Приета за публикуване през м. март 2019

Публикувана онлайн през м. юни 2019

Авторът е прочел и одобрил окончателния вариант на ръкописа.

FERTILITY AND FAMILY POLICIES

Nasselenie Review, Volume 37, Number 1, 2019, 153-177
ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online)
<http://nasselenie-review.org>; e-mail: nasselenie_review@abv.bg

EVENT HISTORY ANALYSIS OF THE TRANSITION TO PARENTHOOD AMONG WOMEN IN REPRODUCTIVE AGE IN BULGARIA

Elitsa DIMITROVA

*Institute for Population and Human Studies – Bulgarian Academy
of Sciences Department of Demography*

BULGARIA, Sofia 1113, Akad. G. Bonchev St, bl. 6

✉ elitsa_kdimitrova@yahoo.com

Abstract: *The paper aims to explore the social differences in the transition to first and second birth of women in reproductive age in Bulgaria. For this purpose the method of event history analysis is applied. We test the influence of different socio-demographic characteristics of women such as age, education, ethnicity, family status etc. The results from the analysis of the transition to first and second birth reveal that the effect of education is negative – highly educated women have lower transition rates to parenthood compared to lowly educated. Women with Bulgarian ethnic origin have also lower transition rates compared to women from ethnic minorities (esp. Roma women). There is a process of postponement of the transition to parenthood which is most pronounced among highly educated women as well as among women with Bulgarian ethnic origin.*

Keywords: fertility; first birth; second birth; event history analysis.

Acknowledgement

This publication has been possible thanks to the project of IPHS-BAS ‘Measures to overcome the demographic crisis in the Republic of Bulgaria’.

The article can be cited as follows:

Dimitrova, E. (2019). Sabitien analiz na prehoda kam roditelstvo sred zhenite v reproductivna vazrast v Balgaria. [Event History Analysis of the Transition to Parenthood among Women in Reproductive Age in Bulgaria]. *Nasselenie Review*, Volume 37, Number 1, 153-177. ISSN 0205-0617 (Print); ISSN 2367-9174 (Online). (In Bulgarian).

© E. Dimitrova, 2019

Submitted – January 2019

Revised – March 2019

Published – June 2019

The author has read and approved the final manuscript.

Известно е, че зад динамиката на макро-показателите за раждаемостта стоят значителни поведенчески изменения, а репродуктивните планове на индивидите/ двойките не винаги се осъществяват. За да се изследва реалното поведение на лицата са необходими данни на индивидуално ниво, регистриращи репродуктивния път на жените от различните поколения, които участват във формирането на фертилната картина на страната. В периода м. март/април 2018 г. бе проведено национално представително проучване на населението на възраст 18–50 г. (жени) и 18–55 г. (мъже) „Нагласи към раждаемостта, семейните политики и уязвимите общности“¹. Проучването обхваща две основни тематични области: **нагласи към раждаемостта и семейните политики в подкрепа на семействата и децата**, както и **нагласи към уязвимите общности** – към здравеопазването, образователната и жилищната политика.

В раздела за раждаемостта и семейните политики обект на изследване са:

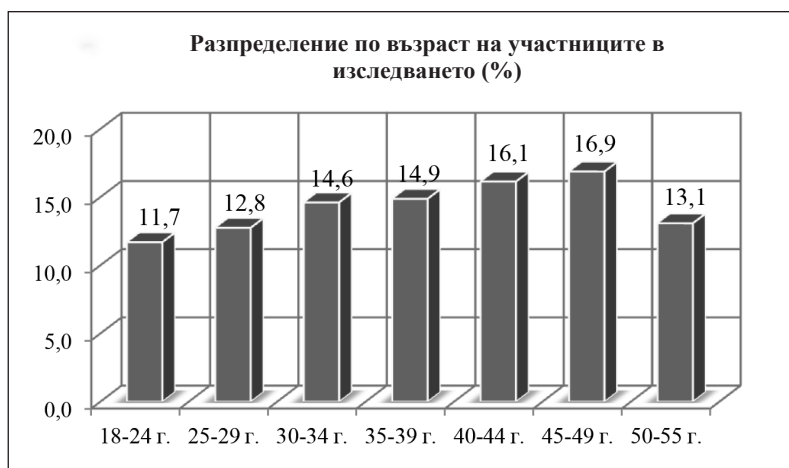
- ✓ **репродуктивното поведение** на лицата на възраст 18–50 г. (жени) и 18–55 г. (мъже);
- ✓ **нагласите към идеалния и желания брой деца в семейството**;
- ✓ **намеренията за раждане на (следващо) дете** и факторите, свързани с реализацията на тези намерения;
- ✓ **ценности и социални норми**, свързани със семейството, родителството и партньорството;
- ✓ **поведение и нагласи, свързани с формирането на семеен съюз** – история на партньорствата, удовлетвореност от настоящото партньорство и качеството на партньорската връзка;
- ✓ **баланс между работа и семейство** и помощ при отглеждането на децата;
- ✓ **нагласи към мерките за подкрепа на семейството и децата от страна на държавата**.

ОПИСАНИЕ НА ИЗВАДКАТА

В проучването са участвали 1 506 лица на възраст 18–50 г. (жени) и 18–55 г. (мъже). Мъжете, участвали в проучването са 42% (630), а жените – 58% (876). Средната възраст на лицата в извадката е 38 г. (стандартно отклонение ±10 г.) (фиг. 1).

Разпределението по възраст показва, че 12% от респондентите са на възраст 18–24 г., а 13% са на възраст 25–29 г. Във възрастовата група 30–34 г. и 35–39 г. дялът на участвалите в проучването е 15% за всяка група. Най-висок е дялът на лицата между 40 и 49 г. и 45–49 г. е 16% и 17% съответно (фиг. 2).

¹ Изследването е разработено в рамките на проект „Мерки за преодоляване на демографската криза в Република България“, възложен на ИИНЧ при БАН от МС с ПМС No 347/08.12.2016 г. (Договор No ДСД-3/06.04.2017 г.).

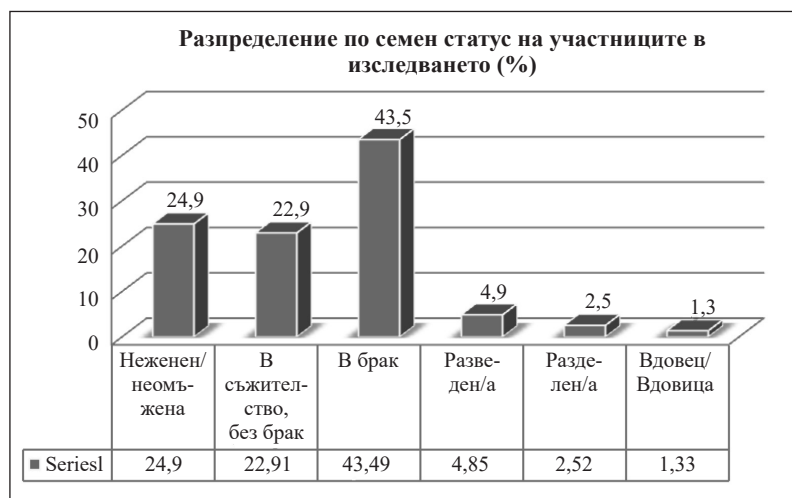

Фигура 1. Разпределение по възраст на участниците в изследването (%).

Figure 1. Distribution by age of the respondents (%)

Източник: Изследване „Нагласи към раждаемостта, семейните политики и уязвимите общности“ – м. март/април, 2018 г., собствени изчисления.

Source: Survey “Attitudes towards fertility, family policies and vulnerable groups” – March/ April 2018, author’s calculations.

Фигура 2. Разпределение по семеен статус на участниците в изследването (%).

Figure 2. Distribution by family status of the respondents (%)

Източник: Изследване „Нагласи към раждаемостта, семейните политики и уязвимите общности“ – м. март/април, 2018 г., собствени изчисления.

Source: Survey “Attitudes towards fertility, family policies and vulnerable groups” – March/ April 2018, author’s calculations.